

Καλή πρακτική για την πρόληψη των κινδύνων για τους εργαζόμενους νέους — Περίληψη έκθεσης ⁽¹⁾

Εισαγωγή

Οι νέοι διατρέχουν μεγαλύτερο κίνδυνο να τραυματιστούν στην εργασία τους για διάφορους λόγους: δεν διαθέτουν εμπειρία και ωριμότητα, δεν γνωρίζουν τους κινδύνους, τους λείπουν οι δεξιότητες και η κατάρτιση: μπορεί να μη γνωρίζουν τα δικαιώματά τους και τα καθήκοντα του εργοδότη τους όσον αφορά την ασφάλεια και την υγεία· επίσης μπορεί να διστάζουν να θέσουν τα προβλήματά τους και να προσπαθούν να είναι ευχάριστοι στον νέο τους εργοδότη. Συνεπώς πρέπει να τοποθετούνται σε ασφαλείς και κατάλληλες θέσεις που να αντιστοιχούν στις δεξιότητές τους και τις πνευματικές και σωματικές τους ικανότητες καθώς και να τους παρέχεται κατάρτιση και επίβλεψη.

Ωστόσο, στην πλειονότητά τους, οι κίνδυνοι για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (ΕΑΥ) είναι δυνατόν να προληφθούν, είτε πρόκειται για νέους είτε για μεγαλύτερους σε ηλικία εργαζόμενους, μέσω της εφαρμογής των αρχών της εκτίμησης κινδύνων και της θέσπισης των αναγκαίων προληπτικών μέτρων. Επιπλέον, μεριμνώντας για την ασφάλεια των εργαζόμενων νέων και παρέχοντάς τους την κατάλληλη κατάρτιση και εκπαίδευση, οι εργοδότες μπορούν να επωφεληθούν από την ενέργεια και τη διάθεσή τους για εργασία προάγοντας ταυτόχρονα μια νοοτροπία πρόληψης. Για να ενισχύσει την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές, ο οργανισμός εξέδωσε μια έκθεση σχετικά με τις καλές πρακτικές για την πρόληψη των κινδύνων για τους εργαζόμενους νέους.

Στρατηγική για την προστασία των εργαζόμενων νέων

Στην εικόνα 1 παρατίθεται ένα μοντέλο ΕΑΥ για εργαζόμενους νέους, στο οποίο προτείνεται μια διττή στρατηγική για την καταπολέμηση των κινδύνων που διατρέχουν οι νέοι σχετικά με την ΕΑΥ. Πρέπει να προαχθεί μια νοοτροπία πρόληψης στους νεοπροσλαμβανόμενους καθώς και σε όλα τα επίπεδα της εκπαίδευσης. Εκτός από τα κανονιστικά μέτρα για τη βελτίωση των θέσεων και των χώρων εργασίας, τα κράτη μέλη σχεδιάζουν και υλοποιούν εκπαιδευτικές πολιτικές και πρακτικές για την ενσωμάτωση της αγωγής σχετικά με τους κινδύνους και την ΕΑΥ στην εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

Εικόνα 1: Μοντέλο για την επαγγελματική ασφάλεια και υγεία των εργαζόμενων νέων

(1) Πρόληψη των κινδύνων για τους εργαζόμενους νέους: πολιτικές, προγράμματα και πρακτικές στο χώρο εργασίας (<http://osha.europa.eu/publications/reports/TE3008760ENC/view>).

(2) Η οδηγία 94/33/ΕΚ του Συμβουλίου αφορά εργαζόμενους κάτω των 18 ετών.

εργαζόμενοι αποτελούν τη σημαντικότερη επένδυσή τους για το μέλλον. Τα κράτη μέλη οφείλουν να εξασφαλίζουν ότι τα προγράμματα και οι εκστρατείες EAY σε τομείς με υψηλά επίπεδα απασχόλησης νέων, όπως είναι τα κομμωτήρια και τα τηλεφωνικά κέντρα, περιλαμβάνουν μια πτυχή που αφορά τους νέους.

Συμπεράσματα από τις παρεμβάσεις στο χώρο εργασίας και την επαγγελματική κατάρτιση

Η έκθεση παρουσιάζει περιπτώσεις επιτυχημένων δράσεων για την πρόληψη των κινδύνων για τους εργαζόμενους νέους. Πολλές από αυτές αφορούν πρωτοβουλίες κατάρτισης και καθοδήγησης και είναι σημαντικό να τονιστεί το γεγονός ότι η εν λόγω κατάρτιση έλαβε χώρα σε οργανισμούς που διαθέτουν καλό σύστημα διαχείρισης EAY για την πρόληψη της έκθεσης των εργαζόμενων νέων σε κινδύνους. Η κατάρτιση αποτελεί ένα μόνο μέρος του συστήματος διαχείρισης EAY που αυτοί διαθέτουν.

Η συμμετοχή άλλων μελών του προσωπικού στο έργο καθώς και οι συνεργασίες με ενδιαφερόμενους φορείς όπως είναι τα εκπαιδευτικά ιδρύματα, οι επιθεωρήσεις εργασίας και τα σωματεία εργαζομένων θεωρούνται εξαιρετικά σημαντικές. Μελέτες περιπτώσεων από το χώρο εργασίας υποδεικνύουν επίσης πιθανή απόσβεση της επένδυσης σε νέους εργαζόμενους: η κατάρτιση σε θέματα EAY βελτιώνει τους ίδιους τους νέους, αλλά ενδέχεται επίσης να ενισχύει την αντίληψη όλου του εργατικού δυναμικού σχετικά με τους κινδύνους για την EAY.

Παράγοντες επιτυχίας στην κατάρτιση

Υπάρχουν ορισμένοι κοινοί παράγοντες επιτυχίας οι οποίοι εντοπίζονται στα παραδείγματα κατάρτισης που εξετάζονται στη σχετική έκθεση. Σε αυτούς περιλαμβάνονται:

- ενσωμάτωση σε όλες τις προληπτικές δράσεις μιας διάστασης που αφορά τους νέους
- ισχυρή δέσμευση για την εφαρμογή μέτρων EAY για την προστασία των νέων
- παροχή κατάρτισης στο χώρο εργασίας στο πλαίσιο της συνολικής διαχείρισης της ασφάλειας, με στόχο να προληφθούν οι κίνδυνοι στο χώρο εργασίας και να διασφαλιστεί ότι οι εργαζόμενοι νέοι αναλαμβάνουν, υπό την κατάλληλη επίβλεψη, μόνο τα καθήκοντα που αναλογούν στις πνευματικές και τις σωματικές τους ικανότητες. Η κατάρτιση από μόνη της δεν αρκεί για τη μείωση των κινδύνων
- οικοδόμηση των δράσεων και των παρεμβάσεων σύμφωνα με την εκτίμηση κινδύνων και η εξασφάλιση της υλοποίησης, της παρακολούθησης και της αναθεώρησης των δράσεων
- παροχή κατάρτισης στο πλαίσιο της υλοποίησης μέτρων ώστε να γίνει ο χώρος εργασίας ασφαλής και υγιής για τους εργαζόμενους νέους, η παροχή θέσεων εργασίας στους νέους κατάλληλων για την ηλικία, τις ικανότητες και την εμπειρία τους, και η εξασφάλιση της κατάλληλης επίβλεψης
- διαβούλευση με τους εργαζόμενους νέους και η ενεργή συμμετοχή τους
- σημασία της άντλησης γνώσης από εμπειρίες ενσωμάτωσης της EAY στην εκπαίδευση, καθώς οι συστάσεις σχετικά με την αποτελεσματική διδασκαλία της EAY στην εκπαίδευση ισχύουν και για το χώρο εργασίας. Για παράδειγμα:
 - θέσπιση σαφών διδακτικών στόχων με επίκεντρο την ανάπτυξη δεξιοτήτων
 - ισορροπία μεταξύ θεωρίας και πράξης
 - χρήση των κατάλληλων διδακτικών πόρων και μεθόδων
 - απαίτηση κατάρτισης των επιβλεπόντων, των καθοδηγητών και των εκπαιδευτών σχετικά με το ρόλο τους και την EAY
 - ενσωμάτωση της EAY ως αναπόσπαστο τμήμα της όποιας άλλης εισαγωγικής κατάρτισης
 - δημιουργία εταιρικών σχέσεων — σε επίπεδο χώρου εργασίας, η τακτική αυτή συμπεριλαμβάνει εταιρικές σχέσεις με γραφεία εύρεσης προσωρινής απασχόλησης

- κάλυψη «γυναικείων» και «ανδρικών» θέσεων εργασίας
- διασφάλιση στενής σύνδεσης με τον επαγγελματικό βίο
- αποτελεσματικότητα της αξιοποίησης συνομήλικων, περιλαμβανομένων των πιο έμπειρων εργαζόμενων νέων, και της αξιοποίησης μεγαλύτερων, έμπειρων εργαζομένων ως καθοδηγητές. Η τακτική αυτή προσφέρει θετική εμπειρία τόσο για τους νέους όσο και για τους μεγαλύτερους σε ηλικία συναδέλφους
- αξιοποίηση ενεργών, συμμετοχικών εκπαιδευτικών μεθόδων στις οποίες για παράδειγμα οι νέοι μαθαίνουν να αναγνωρίζουν τους κινδύνους και να επιλύουν πραγματικά προβλήματα της εργασίας, και όπου είναι δυνατόν αυτό να γίνεται σε πραγματικούς χώρους εργασίας
- χρήση βίντεο ή μεθόδων εικονικής πραγματικότητας, σε περίπτωση που δεν είναι δυνατή η πρόσβαση σε πραγματικούς χώρους εργασίας ή για την επίδειξη καταστάσεων υψηλού κινδύνου
- αξιοποίηση διαγωνισμών ή άλλων δράσεων που προσφέρουν αναγνώριση, με στόχο την παροχή κινήτρων για τη συμμετοχή σε έργα EAY ή την επίδειξη δεξιοτήτων EAY
- αξιοποίηση των αποτελεσμάτων ανάλογων εργασιών των μαθητών στη διαδικασία εκτίμησης και πρόληψης κινδύνων στον πραγματικό χώρο εργασίας. Έτσι η άσκηση αποκτά νόημα για τους νέους και αξία για τους εργοδότες
- σύνδεση της κατάρτισης με την απόκτηση αναγνωρισμένου διπλώματος ή άλλου αποδεικτικού στοιχείου ολοκλήρωσης της επαγγελματικής κατάρτισης, το οποίο οι εκπαιδευόμενοι μπορούν να συμπεριλάβουν στο βιογραφικό τους για να ενισχύσουν την απασχολησιμότητά τους
- όσον αφορά τα προγράμματα, η υιοθέτηση μιας ολιστικής προσέγγισης η οποία συνδυάζει την εκπαίδευση στα σχολεία και τις σχολές κατάρτισης με την υποστήριξη της βελτιωμένης πρόληψης στις εταιρείες
- εισαγωγή της EAY ως αναπόσπαστου τμήματος της σωστής εκτέλεσης της εργασίας — τόσο στο χώρο εργασίας όσο και σε επίπεδο επαγγελματικής κατάρτισης
- ενσωμάτωση της κατάρτισης και της ανάπτυξης δεξιοτήτων σχετικά με την EAY ως αναπόσπαστου τμήματος της διά βίου κατάρτισης και ανάπτυξης. Διά νόμου η EAY δεν θα πρέπει να θεωρείται ως μια «εφάπαξ» κατάρτιση μόνο κατά την έναρξη της εργασίας.

Από την πολιτική στην πράξη

Οι εκπαιδευόμενοι επανασχεδιάζουν εκπαιδευτικό υλικό σχετικά με την EAY (SPAR).

Η αλυσίδα καταστημάτων λιανικής πώλησης αξιοποίησε την εκστρατεία Team4Kids της αυστριακής Επιθεώρησης Εργασίας. Οι εκπαιδευόμενοι του SPAR, το υπεύθυνο προσωπικό σχετικά με την EAY και η Επιθεώρηση Εργασίας συνεργάστηκαν για την ανάπτυξη ενός προγράμματος με στόχο την αξιολόγηση των χώρων εργασίας, χρησιμοποιώντας τα αποτελέσματα των επιθεωρήσεων των ιδίων των εκπαιδευομένων. Οι εκπαιδευόμενοι στη συνέχεια ενημέρωσαν τους νεότερους εκπαιδευόμενους σχετικά με την EAY, μεταδίδοντας έτσι τις γνώσεις και την εμπειρία που αποκόμισαν από τη συμμετοχή τους στο έργο.

Παροχή κινήτρων στους εργαζόμενους νέους για τη βελτίωση της ασφάλειας και της υγείας στην εργασία (DaimlerChrysler).

Δόθηκαν σε νέους εκπαιδευόμενους πραγματικά προβλήματα υγείας και ασφάλειας στο χώρο εργασίας και τους ζητήθηκε να βρουν πρακτικές και εφικτές λύσεις. Με την έγκριση της διοίκησης, τα συμπεράσματα της μελέτης εφαρμόστηκαν στην πράξη με τη βοήθεια εμπειρογνομόνων. Οι εργαζόμενοι νέοι απέκτησαν δεξιότητες στη λήψη αποφάσεων και το σχεδιασμό προϊόντος και τους δόθηκαν κίνητρα για την αντιμετώπιση προβλημάτων επαγγελματικής ασφάλειας και υγείας.

Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία

Gran Vía 33, E-48009 Bilbao

Τηλ. (+ 34) 94 479 43 60, Φαξ (+ 34) 94 479 43 83

E-mail: information@osha.europa.eu

© Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή με αναφορά της πηγής. Printed in Belgium, 2008

<http://osha.europa.eu>